

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudce Mgr. Marka Zimy a soudkyně JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobce: **J. P.**
sídlem Blanická 1008/28, 120 00 Praha 2
zastoupený advokátem JUDr. Adamem Novákem, Ph.D.
sídlem Blanická 1008/28, 120 00 Praha 2

proti

žalované: **Česká inspekce životního prostředí**
sídlem Na Břehu 267/1a, 190 00 Praha 9

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 1. 2023, č. j. ČIŽP/PER/2023/181

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalované se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí, jímž žalovaná odložila jeho žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“).

II. Obsah správního spisu

2. Žalobce požádal dne 22. 4. 2022 žalovanou o informace dle zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí (dále jen „zákon č. 123/1998 Sb.“). Žalobce požádal o poskytnutí následujících informací:

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

- 1) *Počet zamítnutých žádostí o nařízení ústního jednání dle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „ZPř“) v rámci přestupkových řízení vedených Oblastním inspektorátem Praha, a to podle jednotlivých oddělení tohoto inspektorátu.*
 - 2) *Průměrnou reakční dobu na odvolání proti zamítnutí žádosti o nařízení ústního jednání dle ZPř v rámci Oblastního inspektorátu Praha, a to podle jednotlivých oddělení tohoto inspektorátu,*
 - 3) *Průměrnou délku lhůty poskytovanou při žádosti o poskytnutí lhůty k doplnění odvolání v rámci přestupkových řízení vedených Oblastním inspektorátem Praha, a to podle jednotlivých oddělení tohoto inspektorátu.*
 - 4) *Počet pokut a průměrnou výši pokuty za spáchání přestupků podle zákona č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností (dále jen „ZVUŽ“), (zejména pak dle ustanovení § 122 odst. 1 písm. g) ZVUŽ, § 122 odst. 1 písm. j) ZVUŽ, § 122 odst. 1 písm. b)).*
3. Informace požadované pod bodem 4) žádosti byly žalobci poskytnuty v režimu zákona č. 123/1998 Sb. přípisem žalované ze dne 18. 5. 2022, č. j. ČÍŽP/41/2022/5761.
4. Žalovaná přípisem ze dne 6. 5. 2022, č. j. ČÍŽP/PER/2022/1963 žalobce informovala, že žádost o informace uvedené pod body 1) až 3) vyhodnotila jako žádost dle zákona č. 106/1999 Sb. Vyložila, že žalobce sice žádost směřuje na informaci o správních řízeních týkajících se oblasti ochrany životního prostředí, ale požaduje informace o procesních institucích v rámci vedených řízení, jejichž poskytnutí nemá žádnou vypovídající hodnotu o stavu nebo vývoji životního prostředí. Vyzvala žalobce podle § 17 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. k úhradě nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací ve výši 14 384 Kč, vypočtené jako součin počtu relevantních spisů (309 spisů), počtu minut připadající na prostudování každého z těchto spisů, zda byla podána žádost o nařízení ústního jednání a jak o této žádosti bylo rozhodnuto (12 minut na jednotlivý spis), a částky 232 Kč podle sazebníku úhrad za poskytování informací, tj. 62 hodin x 232 Kč.
5. Ve vztahu k bodu 2) a 3) žádosti žalovaná rozhodnutím ze dne 16. 5. 2022, č. j. ČÍŽP/PER/2022/2044 odmítla informace poskytnout s tím, že by musela tuto informaci vytvořit. K odvolání žalobce Ministerstvo životního prostředí rozhodnutím ze dne 15. 7. 2022, č. j. MZP/2022/200/1495 rozhodnutí žalované zrušilo pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů a věc vrátilo k novému projednání. Vyjádřilo se též k tomu, že požadované informace spadají pod režim zákona č. 106/1999 Sb. Přípisem ze dne 26. 7. 2022, č.j. ČÍŽP/PER/2022/2689 žalovaná žalobci sdělila, že informace požadované pod body 2) a 3) žádosti nemůže poskytnout bez toho, aniž by zpracovala odpověď na otázku formulovanou v bodě 1) žádosti.
6. Rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ze dne 21. 7. 2022, č. j. MZP/2022/500/1539, ke stížnosti žalobce podle § 16a odst. 7 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., byla částka snížena na 14 337 Kč s odůvodněním, že došlo k nesprávnému zaokrouhlení počtu hodin nutných na mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací (správně 61,8 hodin). Ministerstvo životního prostředí se ztotožnilo s žalovanou, že je třeba žádost o informace posuzovat v režimu obecného zákona č. 106/1999 Sb., nikoliv podle speciálního zákona č. 123/1998 Sb., i s její argumentací, že rozhodovací praxe inspekce v otázce nařízení ústních jednání v řízení o přestupku nemůže být považována za příčinu stavu životního prostředí. Vyjádřilo názor, že inspekcí uvedená doba potřebná na lustraci

jednoho spisu není nepřiměřeně dlouhá ani nadsazená, poukázalo na skutečnost, že inspekce vede tzv. hybridní spisy, které mají část listinou i elektronickou, což stěžuje vyhledávání. Souhlasilo se žalovanou, že vyhledávání v uvedeném rozsahu je třeba skutečně označit za mimořádně rozsáhlé, neboť se časově vymyká běžnému poskytování informací inspekcí coby povinným subjektem. Vytкло žalované, že z oznámení o požadavku na úhradu nákladů nebylo možné dostatečně přezkoumatelným způsobem zjistit, co faktické provedení lustrace vzorku 10 spisů obnášelo a jakým způsobem inspekce dospěla k průměrné délce 12 minut na jeden spis. Námitku žalobce spočívající v odlišnosti sazebníků úhrad inspekce shledalo nedůvodnou s argumentem, že inspekce má v současnosti účinný pouze jediný sazebník úhrad ze dne 22. 6. 2016.

7. Žalovaná trvala na uhrazení nákladů za vyhledání informací pod body 1) až 3) žádosti, což žalobci sdělila v Oznámení o požadavku na úhradu nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací a výzvě k úhradě těchto nákladů ze dne 26. 7. 2022, doručené žalobci dne 1. 8. 2022. V odůvodnění odkázala na odůvodnění předcházející výzvy ze dne 6. 5. 2022.
8. Žalovaná napadeným rozhodnutím rozhodla o odložení žádosti o poskytnutí informací podle § 17 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb. V odůvodnění uvedla, že žalobce vyzvala k úhradě nákladů spojených s otázkami specifikovanými pod body 1) až 3) žádosti ve lhůtě do 60 dnů od doručení oznámení. Žalobce požadovanou úhradu nákladů nezaplatil.

III. Obsah žaloby

9. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné a nepřezkoumatelné, navrhl, aby jej soud zrušil. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 17. 4. 2023, č. j. 6 Ans 16/2012-62, dovozuje přípustnost žaloby proti rozhodnutí o odložení žádosti o informace, byť není vydáno formou usnesení.
10. Namítá, shodně jako v předcházejícím správním řízení, že žádost o poskytnutí informací pod body 1) až 3) měla být posouzena v režimu zákona č. 123/1998 Sb., neboť se informace týkají správních řízení ve věcech životního prostředí a zprostředkovaně vypovídají o stavu a vývoji životního prostředí. Rozhodovací praxe dotčených správních orgánů může být považována i za příčinu stavu životního prostředí. Výčet informací o životním prostředí v § 2 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb. je demonstrativní. Nesprávné posouzení příslušného zákona má dopad na případnou náhradu nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání.
11. Dále namítá nepřezkoumatelnost a nepřiměřenost stanovené výše nákladů na mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. Má za to, že výpočet nákladů neobsahuje dostatečné odůvodnění – nejsou uvedeny úkony, které by měl zaměstnanec žalované při prostudování spisu provést. K povinnosti povinného subjektu alespoň rámcově uvést, jaké jednotlivé úkony jsou pro vyhledávání informace nutné, odkázal na rozsudek NSS ze dne 5. 2. 2021, č. j. 1 As 281/2020-42.
12. Nadto je názoru, že se nejedná o mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací, neboť se nejde o informace, které by byly neobvyklé a se kterými by povinný subjekt běžně nepracoval. Není nezbytné, aby zaměstnanec studoval celý spis, stačí zjistit, zda v daném řízení bylo nařízeno jednání a zda bylo nařízeno na žádost účastníka. Zpochybňoval, že by taková činnost zabrala zaměstnanci 12 minut na každý spis. Nadto mimořádná rozsáhlost vyhledávání nemůže být obecně vztažena pouze na vyčíslení počtu hodin, které jsou k tomu nezbytné.

IV. Vyjádření žalované

13. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Souhlasila s žalobcem, že o odložení žádosti bylo řádně rozhodnuto, byť není označeno jako „rozhodnutí“ nebo „usnesení“.
14. K tvrzenému nesprávnému posouzení žádosti pod body 1) až 3) podle zákona č. 106/1999 Sb. odkázala na odůvodnění rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 15. 7. 2022, č. j. MZP/2022/500/1495 ve věci žalobce, v němž ministerstvo dospělo k názoru, že se nejedná o informace ve smyslu § 2 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb.
15. K námitce, že byla stanovena nepřiměřená výše nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informace, odkázala na rozhodnutí ministerstva ze dne 21. 7. 2022, č. j. MZP/2022/500/1539, v němž došlo k závěru, že výpočet odhadovaného rozsahu vyhledávání informace odpovídá rozsahu mimořádně rozsáhlého vyhledávání informace, uvedená doba 12 minut není nepřiměřená ani nadsazená, listinné části hybridních, předem specifikovaných spisů se musí vždy po jednotlivých odděleních Oblastního inspektorátu Praha vyhledat, přinést ze spisovny, prostudovat.
16. Ve vztahu k otázce, zda se jedná o mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací, odkázala na též rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, v němž tuto otázku vyřešilo pozitivně s odůvodněním, že se časově vymyká běžnému poskytování informací inspekcí coby povinným subjektem (61,8 hodin vyhledávání).
17. Vyjádřila domněnku, že pokud žalobce považoval posouzení žádosti za nesprávné, měl podat žalobu proti výše zmiňovaným rozhodnutím.

V. Žalobcová replika

18. Žalobce má za to, že se žalovaná mylně domnívá, že není ve věci pasivně legitimována, neboť žalobce brojí proti odložení žádosti o poskytnutí informací.
19. Zopakoval, že posouzení žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb., nebo podle zákona č. 123/1998 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2022, má významný dopad pro případnou oprávněnost povinného subjektu vyčíslit žadateli náklady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací a případně při nezaplacení těchto nákladů tuto žádost odložit. Nesouhlasil proto s tvrzením žalované, že měl žalobou napadnout rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č. j. MPZ/2022/500/1495, nadto pokud bylo tímto rozhodnutím žalobci *de facto* vyhověno. Žalobou nemohl napadnout ani rozhodnutí ministerstva č. j. MZP/2022/500/1539, neboť nejde o rozhodnutí ve smyslu § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). V tomto ohledu odkázal na usnesení NSS ze dne 21. 9. 2010, č. j. 2 As 34/2008-90.

VI. Posouzení věci soudem

20. Soud se nejprve zabýval tím, zda je žaloba přípustná.
21. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, jímž žalovaná jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. odložila žalobcovu žádost o informace podle § 17 odst. 5 uvedeného zákona z důvodu nezaplacení požadované úhrady za vyhledání informací. V tomto směru judikatura NSS dospěla k závěru, že rozhodnutí o odložení žádosti o informace podle § 17 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb. nemusí být vydáno formou usnesení podle správního řádu. A současně, že v případě odložení žádosti o informace podle tohoto zákonného ustanovení není možno využít jako opravný prostředek stížnost podle § 16a odst. 1 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím. Zákon

neupravuje ani jiné opravné prostředky proti takovému rozhodnutí, proto se žadatel o informace může bránit žalobou ve správním soudnictví přímo proti rozhodnutí povinného subjektu o odložení žádosti o informace podle § 17 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím (rozsudek NSS ze dne 17. 4. 2013, č. j. 6 Ans 16/2012-62, č. 2959/2014 Sb. NSS). Soud má tedy podmínku přípustnosti žaloby za splněnou, naopak námitku žalované za neopodstatněnou.

22. Ve věci samé soud rozhodl bez nařízení jednání, s čímž oba účastníci souhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Vycházel ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
23. Žalobu podala včas osoba k tomu oprávněná.
24. Žaloba není důvodná.
25. Soud úvodem konstatuje, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné. Žalobce spatřuje nepřezkoumatelnost v nedostatečném odůvodnění výše úhrady. Nepřezkoumatelnost znamená nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí, protože nelze zjistit jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-76, č. 1566/2008 Sb. NSS). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno nejzávažnějším vadám, kdy skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. např. rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2013, čj. 1 Afs 92/2012-45, bod 28). Přezkoumatelnost není hodnotou sama o sobě a ke zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je třeba přistupovat krajně zdrženlivě (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 12. 2017, čj. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS, bod 30). Takto závažné vady soud v napadeném rozhodnutí nenachází. Z rozhodnutí je zřejmé, z jakého skutkového stavu žalovaná vycházela i jak ho právně posoudila. Soud se proto dále zabýval zákonností napadeného rozhodnutí.
26. Mezi stranami je především sporné, o jaké informace žalobce v žádosti ze dne 22. 4. 2022 pod body 1) až 3) žádal, tedy zda žádal o informace, na něž se vztahuje zákon č. 106/1999 Sb., nebo zákon č. 123/1998 Sb. jako *lex specialis*, a podle kterého zákona měl povinný subjekt (žalovaná) postupovat. Navazující otázkou je, zda žalovaná mohla žádat úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací podle zákona č. 106/1999 Sb., resp. zda náležitě odůvodnila, v čem mimořádná rozsáhlost spočívala, a zda vyzvala žalobce k úhradě nákladů v přiměřené výši. Tyto otázky se promítají do posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí.
27. V dané věci je nesporné, že žalobce vyměřené náklady na mimořádné vyhledávání informace neuhradil.
28. Podle § 3 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. se *informací pro účely tohoto zákona rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakémkoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního*.
29. Za informace o životním prostředí lze obecně považovat jakékoli informace v písemné, obrazové, zvukové, elektronické nebo jiné podobě (tedy informace v jakékoli technicky proveditelné podobě) o stavu složek životního prostředí, faktorech, které ovlivňují nebo pravděpodobně ovlivní složky životního prostředí, stavu lidského zdraví a bezpečnosti,

o podmínkách života lidí, o kulturních a architektonických památkách, stavebních objektech, opatřeních, které ovlivňují nebo mohou ovlivnit složky a faktory složek životního prostředí, pokud jsou nebo mohou být ovlivněny stavem složek životního prostředí nebo prostřednictvím těchto složek; mezi tyto informace je možno také řadit zprávy o provádění právních předpisů o životním prostředí.

30. Uvedená definice informace je podrobněji rozvedena (včetně konkrétních příkladů) v jednotlivých právních předpisech, které obsahují legální definici tohoto pojmu [čl. 2 odst. 3 Aarhurské úmluvy, čl. 2 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES ze dne 28. 1. 2003 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/313/EHS, či 2 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb.]. Definice informace o životním prostředí v citovaných předpisech není úplná, neboť jednotlivé výčty tam uvedené jsou pouze demonstrativní a za informaci o životním prostředí lze považovat i další informace, které zde nejsou explicitně vyjádřeny, ovšem dle jejich charakteru je lze zařadit pod rozsah informací o životním prostředí (srov. rozsudek NSS ze dne 20. 1. 2020, č. j. 5 As 231/2018-77)
31. Informace o počtu zamítnutých žádostí o nařízení ústního jednání dle zákona č. 250/2016 Sb., průměrnou reakční dobu na odvolání proti zamítnutí žádosti o nařízení ústního jednání dle tohoto zákona a průměrnou délku lhůty poskytovanou při žádosti o poskytnutí lhůty k doplnění odvolání v rámci přestupkových řízení, to vše podle jednotlivých oddělení Oblastního inspektorátu Praha, nelze podřadit pod konkrétní výčet enviromentálních informací v citovaných předpisech, zejména § 2 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb., a nelze je podřadit ani pod obecnou definici informací o životním prostředí. Lze souhlasit s žalovanou, že by se správní řízení svým předmětem dotýkala životního prostředí, požadované informace nejsou informacemi o životním prostředí, neboť jako takové nic o životním prostředí, jeho vývoji či jeho stavu nevypovídají. Vypovídají toliko o procesní praxi správních orgánů ve věci žádostí o nařízení ústních jednání. Žalobce přesvědčivě neozřejmil, jaký dopad, ať již pozitivní nebo negativní, by rozhodovací praxe dotčených správních orgánů v této procesní linii mohla mít na stav životního prostředí, jeho příčinu a vývoj.
32. Vzhledem k tomu, že požadované informace [pod body 1) až 3) žádosti] nejsou informacemi o životním prostředí, je nezbytné se při jejich poskytování řídit zákonem č. 106/1999 Sb. jako *lex generalis*. Úvaha žalované coby povinného subjektu, že dle povahy požadované informace je třeba postupovat podle zákona č. 106/1999 Sb. je proto správná. Přitom není rozhodné, jak žadatel žádost o poskytnutí informace právně kvalifikuje. Tento závěr vyslovil zdejší soud již rozsudku ze dne 27. 4. 2007, č. j. 9 Ca 270/2004-39, č. 2062/2010 Sb. NSS, a nemá důvod se od něj odchýlovat: „*Není povinností žadatele o informace právně kvalifikovat, podle jaké zákonné normy se informací na povinném subjektu domáhá. Vzhledem k obecné zásadě správního řízení, podle níž rozhodující je obsah samotného podání účastníka řízení, nikoliv jeho (případně nesprávné) označení, nelze z hlediska postupu povinného subjektu při vyřízení předmětné žádosti považovat za závazný odkaz žalobce na zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, obsažený v označení jeho žádosti. I přes tento odkaz je úkolem žalovaného posoudit, o jaké informace se ve skutečnosti jedná a podle kterého právního předpisu má při jejich poskytnutí, event. odepření jejich zpřístupnění, postupovat. Dospěje-li povinný subjekt (ministerstvo) při takovém posouzení k závěru, že žádané informace nejsou informacemi o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů ve smyslu § 2 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb., je na místě, aby žádost posoudil a rozhodl*

o ní na základě obecné právní úpravy týkající se práva na svobodný přístup k informacím, jež je obsažena v zákoně č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím“.

33. Žalobní námitka, že správní orgán postupoval podle nesprávné právní úpravy, je z vyložených důvodů nedůvodná.
34. V rámci přezkumu rozhodnutí povinného subjektu o odložení žádosti podle § 17 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb. přezkoumává soud také oprávněnost a přiměřenost výše úhrady za poskytnutí informace vzhledem k povaze informace a tomu odpovídajícímu rozsahu vyhledání informace, neboť samo oznámení povinného subjektu o výši úhrady podle § 17 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. a rozhodnutí nadřízeného orgánu o stížnosti proti výši úhrady vydané podle § 16a odst. 7 zákona č. 106/1999 Sb. nejsou úkony přezkoumatelné soudem (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 15. 9. 2010, č. j. Konf 115/2009-34, č. 2301/2011 Sb. NSS, a rozsudek NSS ze dne 21. 9. 2010, č. j. 2 As 34/2008-90, č. 2164/2011 Sb. NSS). Je třeba zdůraznit, že oprávněnost výše úhrady za poskytnutí informace stejně jako zákonnost rozhodnutí o odložení žádosti z důvodu nezaplacení úhrady přezkoumá soud pouze v mezích uplatněných žalobních bodů v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s., tedy z hlediska konkrétně tvrzených skutkových a právních důvodů, v nichž žalobce nezákonnost rozhodnutí spatřuje (srov. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 3. 2. 2021, sp. zn. 59 A 72/2020-35).
35. Podle § 17 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. *povinné subjekty jsou v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může vyžádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.*
36. Podle § 17 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. *v případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výši úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Součástí oznámení musí být poučení o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d), ze kterého je patrné, v jaké lhůtě lze stížnost podat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který nadřízený orgán o ní rozhoduje a u kterého povinného subjektu se podává.*
37. Podle § 17 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb. *poskytnutí informace podle odstavce 3 je podmíněno zaplacením požadované úhrady. Pokud žadatel do 60 dnů ode dne oznámení výše požadované úhrady úhradu nezaplatí, povinný subjekt žádost odloží. Po dobu vyřizování stížnosti proti výši požadované úhrady lhůta podle věty druhé neběží.*
38. Pojem mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací je typickým neurčitým právním pojmem. Bylo na žalované jako na povinném subjektu, aby v kontextu konkrétních skutkových okolností posoudila, zda posuzovaný případ patří pod obsah neurčitého právního pojmu či nikoli, a to souladu s účelem, který je v § 17 informačního zákona sledován. Pokud žádá úhradu nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání, musí odůvodnit, proč se jedná o mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací a nejde o vyhledávání běžné. V písemném oznámení o požadované úhradě musí povinný subjekt uvést, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena, tedy nejen jednotkovou sazbu a počet hodin, po které by trvalo vyhledání informace, ale též je povinen náležitě odůvodnit, v čem mimořádná rozsáhlost vyhledávání spočívá (srov. obdobně rozsudek NSS ze dne 20. 10. 2016, č. j. 5 As 35/2016-25).

39. Jde-li o samotné stanovení výše úhrady, musí být z rozhodnutí povinného subjektu patrné, nejenom proč byla úhrada stanovena, ale i za co a jak. Nepostačí pak prostý odkaz na sazbu násobenou odhadem času, který vyhledávání informace zabere, neboť rozhodnutí, včetně výše stanovené úhrady, musí být přezkoumatelné co do důvodnosti, účelnosti a přiměřenosti vyčíslení úhrady. Povinný subjekt musí alespoň rámcově uvést, jaké jednotlivé úkony jsou pro vyhledání informace zapotřebí a kolik času na vyhledávání informace bude potřeba (srov. rozsudek NSS ze dne 5. 2. 2021, č. j. 1 As 281/2020-42).
40. V posuzované věci žalovaná v oznámení o požadavku na úhradu nákladů k výpočtu výše úhrady uvedla, že v informačním systému zjistila, že od 1. 7. 2017 do data vydání oznámení bylo na Oblastním inspektorátu Praha zahájeno dle zákona č. 250/2016 Sb. celkem 309 řízení, která nebyla ukončena vydáním příkazu jako prvním úkonem v řízení, ale rozhodnutím. Provedla u celkem 10 spisů z nich lustraci, zda byla v řízení podána žádost o nařízení ústního jednání a pokud byla, jak o ní bylo rozhodnuto. Z toho zjistila, že průměrná doba na prostudování spisového materiálu činí 12 minut. Požadovala proto úhradu nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací ve výši 14 384 Kč (62 hodin na vyhledání a zpracování informace, tj. na prostudování spisu, zda byla podána žádost o nařízení ústního jednání a jak o této žádosti bylo rozhodnuto x 309 spisů x 232 Kč určené přílohou – sazebníkem úhrad za poskytování informací).
41. Soud má za to, že žalovaná dostatečně vyložila, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena. Dostala své povinnosti alespoň rámcově uvést, jaké jednotlivé úkony jsou pro vyhledání informace zapotřebí a kolik času na vyhledávání informace bude potřeba, pakliže je z odůvodnění oznámení zřejmé, že to obnáší spis prostudovat, tj. prolistovat jej, zjistit, zda byla ve správním řízení podána žádost o nařízení ústního jednání a jak o této žádosti bylo rozhodnuto. K zodpovězení otázky průměrné reakční doby na odvolání proti zamítnutí žádosti o nařízení jednání a průměrné délky lhůty poskytované při žádosti o poskytnutí lhůty k doplnění odvolání v rámci přestupkových řízení žalovaná úhradu nad rámec vyčíslené částky nepožadovala. Soud tak nesdílí názor žalobce, že by oznámení výši úhrady bylo nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, tj. že by nesplňovalo náležitosti dle § 17 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. Rovněž průměrná doba 12 minut připadající na prostudování spisového materiálu k jedné věci se nejeví zjevně nepřiměřenou nebo nadhodnocenou, odůvodňující zásah soudu, žalovaná ji opřela o provedenou lustraci vzorku 10 spisů. Konkrétní výši úhrady pak vyčísnila s odkazem na hodinovou sazbu práce státního zaměstnance dle tehdy platného Sazebníku úhrad spojených s pořízením informace, uveřejněném na jejích webových stránkách. Na straně žalované nelze seznat samoúčelné navyšování odhadovaného času, potřebného k získání a zpracování relevantních dat.
42. Soud neshledal důvodnou ani druhou žalobní námitku spočívající v nepřiměřenosti stanovené výše nákladů na vyhledání informací žalovanou.
43. K poslednímu žalobnímu bodu, tj. že nejde o *mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací*, lze rovněž poukázat na výklad, k němuž dospěli autoři komentáře k informačnímu zákonu, kteří pojem mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací definovali takto: „O *mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací se pak bude jednat tehdy, jestliže shromáždění informací bude pro daný subjekt představovat v jeho konkrétních podmínkách časově náročnou činnost, která se objektivně vzato vymyká běžnému poskytování informací tímto povinným subjektem, tedy jestliže vyhledávání informací již v daném případě nelze s ohledem na pojetí veřejné správy jako služby veřejnosti považovat za běžnou, povinný subjekt nijak nezatěžující*

součást obvyklé agendy.“ (Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář*. 2016. Praha: C. H. Beck).

44. Z předmětu požadovaných informací, tj. rozhodovací praxe ohledně rozhodování o žádostech o nařízení ústního jednání, je zjevné, že nejde o informace, s nimiž by povinný subjekt běžně pracoval, tj. že by vedl statistiky o procesních postupech správních orgánů v daných řízeních. S žalobcem lze obecně souhlasit v tom, že mimořádná rozsáhlost vyhledávání nemůže být vztažena toliko k odhadovanému času, který vyhledání informace zabere. V projednávané věci však množství spisového materiálu ve spojení s povahou požadovaných informací, kdy je třeba projít každý jednotlivý spis, identifikovat a následně shromáždit požadované informace, a s ohledem na konkrétní podmínky u povinného subjektu, je s to odůvodnit závěr žalované, že jde o vyhledávání mimořádně rozsáhlé, vyžadující určitou časovou dotaci. Skutečnost, že v daném případě jde o mimořádně rozsáhlé vyhledávání, vyplývá i z odůvodnění oznámení o požadavku na úhradu nákladů ze dne 26. 7. 2022. Žalobce byl v tomto ohledu řádně zpraven.

45. Ani tato námitka proto není důvodná.

46. Za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací povinný subjekt může vyžadovat úhradu ve smyslu § 17 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. Žalovaná v souladu s tímto ustanovením vyzvala žalobce k úhradě vypočtených nákladů s poučením, že pokud tyto náklady do 60 dnů od doručení výzvy neuhradí, bude žádost podle § 17 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb. odložena. Oznámení bylo žalobci doručeno dne 1. 8. 2022, ve lhůtě do 30. 9. 2022 žalobce požadovanou částku nezaplatil. Žalovaná proto správně žalobcovu žádost o poskytnutí informací odložila. Žalobní námitky nebyly s to správnost tohoto postupu zpochybnit.

VII. Závěr a náklady řízení

47. Soud z uvedených důvodů shledal, že žaloba není důvodná, proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

48. O nákladech řízení rozhodl soud výrokem II. podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná byla ve věci plně úspěšná, avšak nevznikly jí žádné náklady řízení nad rámec běžného výkonu úřední činnosti. Proto jí soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 18. ledna 2024

Mgr. Marek Bedřich v. r.
předseda senátu